

Л. М. Чумак,

викладач

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

КОМБІНОВАНІ МОДЕЛІ КРЕАЦІЇ АФІКСАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Креація складних слів – мінімальних за формою мовних утворень, що максимально відбивають значеннєві компоненти позначуваної реалії, явища, поняття, відбувається за дії комплексних механізмів. Такі мовні одиниці можуть утворюватись за моделями, структура яких визначається «графічною абсорбцією» [1, 184] у супроводі явища «семантичної абсорбції» [3, 35].

Словотвірною базою дії механізму креації, що передбачає скорочення редукованих сегментів та їх подальше складання, є одиниці різних рівнів мовної системи, у тому числі й графічного рівня. Мова йде про графічні знаки – прописні літери, цифри та їх комбінації. Такі знаки у процесі деривації розглядаються як префіксальні скорочення, тобто використовуються у якості нових афіксів. Отже, графічний знак, що бере участь у творенні складного слова, має статус «словотвірного елемента і <...> залучається до системних відносин в якості компонента структури» [4, 48; 2, 85].

Аналіз інноваційних лексичних одиниць англійської мови дозволяє виокремити певні моделі, конституенти яких поєднують елементи механізмів ініціального скорочення, афіксації та словоскладання. Прикладами використання дериваційних елементів у творенні похідних разом зі стандартними афіксами є нові афіксальні елементи, що реалізуються у моделях **E-WORD, I-WORD, B-WORD, G-WORD, L-WORD, M-WORD, T-WORD, V-WORD**, тощо. Афіксальні елементи ініціального типу (*b-*, *e-*, *g-*, *i-*, *l-*, *m-*, *t-*, *v-*) належать до графічного рівня мовної системи. Вони беруть безпосередню участь у процесах номінації: Їх семантичною особливістю є здатність акумулювати певні структури знань щодо фрагментів реального

світу та, у подальшому, відтворювати дійсність у свідомості носіїв сучасної англійської мови.

Так, зокрема, елемент “e-” виокремився зі слова *electronic* і позначає «використання інформаційних систем і технологій». У зв’язку з інтенсифікацією роботи з впровадженням Інтернету, останнім часом цей ініціальний афіксальний елемент став справжнім осередком інновацій на позначення не лише аспектів економічного життя, а й сучасного суспільства, наприклад, *e-baby, e-back, e-communicado, e-duction, e-fired, e-gnore, e-linquent, e-lliterate, e-mailavangelist, e-mailien, e-mailship, e-maize, e-male, e-maul, e-maze, e-minder, e-mob, e-pal, e-phobia, e-scetic, e-seeking, e-shaft, e-tiquette, e-tude, e-versation, e-vite, e-voting, e-walk*.

Зростання числа лексичних інновацій, що створюються за допомогою префіксального скорочення зі статусом словотвірного елементу, зокрема “i-”, є результатом мовної об’єктивації концептів “information” та “Internet”, тобто проявом «явища омонімії «хибних морфем»» та розкриває сутність «концептуального уточнення на формальному рівні» [4, 56].

Широкий спектр товарів, послуг та установ, що у процесах номінації використовують “i-” префікс, зумовлює появу та активне функціонування техногенних неологічних одиниць як-то, наприклад, *i-biology, i-broker, i-community, iCrime, idea, idollars, i-dotter, i-DVD, i-field, i-frame, iGoogle, i-highway, ihome, i-jury, i-list, i-mode, i-name, i-number, i-Report, i-Pager, iPlayer, i-science, i-Tunes, i-Way*.

Швидкі темпи розвитку суспільства в останні роки значно збільшили число морфологічних скорочень з першим компонентом складного слова, представленого початковою буквою. Використання словотвірного елементу у якості афікса, утвореного шляхом ініціального скорочення, можна продемонструвати такими прикладами: b-WORD (business): *b-blog, b-school*; G-WORD (globe): *glocal*; L-WORD (love, liberal, life, law, learner): *l-driver, l-plate, l-fields*; M-WORD (mobile): *m-banking, m-commerce, m-payment, m-ticket*,

m-voting; T-WORD (tech(no)-, tele-): *t-commerce*; V-WORD (video / voice / virtual): *v-card, v-chip, vlog, v-mail*.

Отже, графічний механізм креації мовних одиниць сучасної англійської мови, як різновид трансформації, передбачає процес, коли лексична одиниця набуває нової форми шляхом заміни її частини літерою (або цифрою). Цей спосіб деривації свідчить про ускладнення процесу номінації сучасної англійської мови.

Список використаних джерел

1. Гармаш О.Л. Англomовна епідигматика та розвиток вокабуляру: [монографія] / О.Л. Гармаш. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2009. – 128 с.

2. Гармаш О.Л. Лінгвосинергетичний аспект розвитку словникового фонду англійської мови: [монографія] / О.Л. Гармаш. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011а. – 324 с.

3. Зацний Ю.А. Розвиток словникового складу англійської мови в 80-90 - ті роки ХХ століття [Текст]: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук: 10.02.04. / Ю.А. Зацний. – К., 1999. – 409 с.

4. Махачашвілі Р.К. Лінгвофілософські параметри інновацій англійської мови в техносфері сучасного буття: [монографія] / Р.К. Махачашвілі. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2008. – 204 с.

E-mail: liudmylachumak@gmail.com